

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 38/20
V Luxemburgu 2. apríla 2020

Rozsudok vo veci C-897/19
Ruska Federacija

Ak má členský štát rozhodnúť o žiadosti o vydanie tretieho štátu týkajúcej sa štátneho príslušníka štátu Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP), prináleží mu overiť, či tento štátny príslušník nebude podrobený trestu smrti, mučeniu alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu

Pred plánovaním vykonania žiadosti o vydanie musí členský štát o tom informovať štát EZVO, aby mohol tento štát požiadať o odovzdanie svojho štátneho príslušníka

V rozsudku **Ruska Federacija** (C-897/19 PPU), vyhlásenom 2. apríla 2020 v rámci nalievavého prejudiciálneho konania, sa veľká komora Súdneho dvora vyjadrila k povinnostiam členského štátu, ktorý má rozhodnúť o žiadosti o vydanie tretieho štátu, týkajúcej sa štátneho príslušníka štátu, ktorý nie je členom Európskej únie, ale členom Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO) a zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP)¹. **Súdny dvor rozhodol, že dožiadaný členský štát musí** v súlade s článkom 19 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) **najprv overiť, či v prípade vydania dotknutej osoby nehrozí tejto osobe riziko, že bude podrobená trestu smrti, mučeniu alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. V rámci tohto overenia predstavuje osobitne vážny prvok skutočnosť, že dotknutej osobe bol predtým, ako nadobudla štátne občianstvo dotknutého štátu EZVO, týmto štátom udelený azyl práve z dôvodu trestného stíhania, na základe ktorého bola podaná žiadosť o vydanie. Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že predtým, ako uvedený členský štát zvažuje vykonanie tejto žiadosti, musí o tom informovať štát EZVO, aby mu umožnil požiadať o odovzdanie svojho štátneho príslušníka**, pokiaľ má uvedený štát EZVO na základe svojho vnútroštátneho práva právomoc stíhať tohto štátneho príslušníka za skutky spáchané mimo jeho vnútroštátneho územia.

V prejednávanej veci bol ruský štátny príslušník 20. mája 2015 predmetom medzinárodného pátrania uverejneného kanceláriou Interpol v Moskve. Dňa 30. júna 2019 bol tento štátny príslušník, ktorý medzičasom nadobudol islandské štátne občianstvo, zatknutý v Chorvátsku na základe uvedeného oznámenia o medzinárodnom pátraní. Dňa 6. augusta 2019 bola na chorvátske orgány podaná žiadosť z Ruska o vydanie. Chorvátsky súd, ktorý má rozhodnúť o vydaní, sa domnieval, že boli splnené zákonné podmienky a povolil vydanie.

Dotknutá osoba sa teda domáhala zrušenia tohto rozhodnutia na Vrhovni sud (Najvyšší súd, Chorvátsko). V tejto súvislosti táto osoba poukázala na existenciu rizika mučenia a neľudského a ponižujúceho zaobchádzania v prípade vydania do Ruska a na skutočnosť, že pred získaním islandskej štátnej príslušnosti mu Island priznal postavenie utečenca práve z dôvodu trestného stíhania proti nemu v Rusku. Namietal tiež porušenie rozsudku Petruhhin², v ktorom Súdny dvor rozhodol, že členský štát, ktorému bola adresovaná žiadosť o vydanie občana Únie, ktorý je štátnym príslušníkom iného členského štátu a ktorý sa nachádza na jeho území, musí o tom informovať tento posledný uvedený členský štát a na jeho žiadosť mu odovzdať uvedeného

¹ Dohoda o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3).

² Rozsudok zo 6. septembra 2016, Petruhhin (C-182/15); pozri aj TK [84/2016](#).

občana v súlade s rámcovým rozhodnutím 2002/584³, pokiaľ má členský štát, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom, právomoc stíhať ho za činy spáchané mimo jeho vnútroštátneho územia.

V prejednávanej veci sa Vrhovni sud opýtal Súdneho dvora, či je potrebné použiť výklad uvedený v rozsudku Petruhhin v situácii, ktorá sa netýka občana Únie, ale islandského štátneho príslušníka, keďže Island je štátom EZVO, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o EHP.

Po prvé Súdny dvor preskúmal uplatniteľnosť práva Únie na túto situáciu. V tejto súvislosti uviedol, že vzhľadom na to, že nejde o občana Únie, ktorý sa premiestnil do iného členského štátu, než je členský štát jeho štátnej príslušnosti, ale o štátneho príslušníka tretieho štátu, článok 18 (zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti) a článok 21 (sloboda pohybu a pobytu občanov Únie) ZFEÚ, vykladané v rozsudku Petruhhin, nie sú v prejednávanej veci uplatniteľné. Predmetná situácia však patrí do pôsobnosti práva Únie a presnejšie do pôsobnosti Dohody o EHP, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou práva Únie ako medzinárodnej dohody uzatvorenej Úniou. Na to, aby Súdny dvor dospel k tomuto záveru, najprv zdôraznil privilegované vzťahy, ktoré Island udržiava s Úniou, pretože tento tretí štát sa okrem toho, že je členom schengenského priestoru a zmluvnou stranou Dohody o EHP, zúčastňuje na spoločnom európskom azylovom systéme a uzavrel s Úniou dohodu o postupe odovzdávania⁴. Súdny dvor ďalej uviedol, že článok 36 Dohody o EHP zaručuje slobodné poskytovanie služieb, a to v podstate rovnakým spôsobom ako článok 56 ZFEÚ. Napokon rozhodol, že slobodné poskytovanie služieb tak v zmysle článku 56 ZFEÚ, ako aj Dohody o EHP zahŕňa slobodu odísť do iného štátu, aby tam mohol využívať službu, čo bol prípad prejednávanej veci, keďže dotknutý islandský štátny príslušník chcel stráviť dovolenku v Chorvátsku, a teda tam využívať služby spojené s cestovným ruchom.

Po druhé Súdny dvor po tom, čo uviedol, že sa majú uplatniť aj ustanovenia Charty, keďže predmetná situácia sa riadi právom Únie, spresnil rozsah ochrany poskytovanej článkom 19 ods. 2 Charty, podľa ktorého nikto nesmie byť vydaný do štátu, v ktorom existuje vážne riziko, že bude vystavený trestu smrti, mučeniu alebo inému neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Súdny dvor tak rozhodol, že členský štát, ktorému bola doručená žiadosť o vydanie, musí predtým, ako pristúpi k jej prípadnému vykonaniu, overiť, či táto žiadosť neporušuje práva uvedené v tomto článku. Na tento účel zdôraznil, že v prejednávanej veci skutočnosť, že dotknutej osobe bol na Islande udelený azyl, predstavuje osobitne závažnú skutočnosť na účely tohto overenia. To platí o to viac v prípade, keď bolo toto udelenie založené práve na trestnom stíhaní, na základe ktorého bola podaná žiadosť o vydanie. Ak teda neexistujú osobitné okolnosti, akými sú významný vývoj situácie v Rusku alebo dôkazy preukazujúce, že dotknutá osoba zatajila uvedené trestné stíhanie v čase podania žiadosti o azyl, rozhodnutie islandských orgánov vyhovujúce tejto žiadosti musí viesť Chorvátsko k zamietnutiu vydania.

Po tretie, najmä za predpokladu, že by sa členský štát, ktorému bola doručená žiadosť o vydanie, domnieval, že Charta nebráni výkonu tejto žiadosti, Súdny dvor pripomenul, že vnútroštátne pravidlá zakazujúce vydávanie štátnych príslušníkov, ako je to v prípade Chorvátska, zavádzajú rozdielne zaobchádzanie, keďže vedú k tomu, že štátnym príslušníkom iných štátov EZVO, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o EHP, nie je priznaná rovnaká ochrana proti vydaniu. Tieto pravidlá teda môžu ovplyvniť slobodné poskytovanie služieb v zmysle článku 36 Dohody o EHP. Súdny dvor ďalej uviedol, že takéto obmedzenie môže byť odôvodnené len vtedy, ak je založené na objektívnych a primeraných úvahách vo vzťahu k cieľu, ktorý legitímne sleduje vnútroštátne právo. V prejednávanej veci má cieľ vyhnúť sa riziku beztrestnosti osôb nachádzajúcich sa na inom území, než je územie, na ktorom údajne spáchali vytykaný trestný čin, legitímny charakter. Navyše pravidlá umožňujúce vydávanie týchto osôb do tretieho štátu sa zdajú byť primerané na

³ Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmenené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24).

⁴ Dohoda medzi Európskou úniou a Islandskou republikou a Nórske kráľovstvom o vydávacom konaní medzi členskými štátmi Európskej únie a Islandom a Nórskom (Ú. v. EÚ L 292, 2006, s. 2), schválená v mene Únie článkom 1 rozhodnutia Rady 2014/835/EÚ z 27. novembra 2014 o uzavretí Dohody medzi Európskou úniou a Islandskou republikou a Nórske kráľovstvom o vydávacom konaní medzi členskými štátmi Európskej únie a Islandom a Nórskom (Ú. v. EÚ L 343, 2014, s. 1), ktorá nadobudla platnosť 1. novembra 2019.

dosiahnutie uvedeného cieľa. Pokiaľ však ide o primeranosť takéhoto obmedzenia, Súdny dvor sa domnieval, že je potrebné uprednostniť výmenu informácií so štátom EZVO, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, aby mohol podať žiadosť o odovzdanie svojho štátneho príslušníka na účely trestného stíhania. Pokiaľ ide o Island, keďže rámcové rozhodnutie 2002/584 nie je uplatniteľné, takéto odovzdanie by prichádzalo do úvahy na základe dohody o postupe odovzdávania, ktorej ustanovenia sú veľmi podobné ustanoveniam rámcového rozhodnutia.

Na záver tak Súdny dvor rozhodol, že riešenie prijaté v rozsudku Petruhhin sa musí analogicky uplatniť na islandského štátneho príslušníka, ktorý sa voči tretiemu štátu, ktorý žiada o jeho vydanie, nachádza v situácii objektívne porovnateľnej so situáciou občana Únie, ktorému podľa článku 3 ods. 2 ZEÚ Únia poskytuje priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499